

STORTINGET

Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

25/05293-66

Dato

22.01.2026

Svar på ytterligere spørsmål vedr. oppfølging og kontroll av rammeavtaler i forsvarssektorens virksomheter

Jeg viser til brev fra kontroll- og konstitusjonskomiteens leder av 13. januar 2026, med ytterligere tre spørsmål knyttet til oppfølging og kontroll av rammeavtaler i forsvarssektorens underliggende etater.

Nedenfor følger svar på spørsmålene komiteen har stilt. Tallene for overforbruk som det refereres til er per desember 2025 og er eks. mva. Med overforbruk av rammeavtaler menes overforbruk på rammeavtalens verdi og/eller varighet.

1. *Forsvarsministeren viser i sitt svarbrev av 5. januar 2026 til komiteen til at Forsvarsmateriell, Forsvarsbygg og Forsvarets forskningsinstitutt per desember 2025 opplyser å til sammen ha et overforbruk på rammeavtaler på i underkant av 400 millioner kroner, fordelt på 12 ulike avtaler. Kan forsvarsministeren redegjøre for hvilke avtaler det dreier seg om?*

Forsvarsmateriell

Forsvarsmateriell opplyser om at de har registrert overforbruk knyttet til verdi på tre aktive rammeavtaler som Forsvarsmateriell forvalter. Registrert overforbruk på tre av rammeavtalene utgjør til sammen om lag 52 mill. kroner fordelt på følgende avtaler:

- Rammeavtale med Telia om mobil og fasttelefoni til kontorbruk. Kunngjort verdi på avtalen var 90 mill. kroner. Overforbruket er på ca. 46 mill. kroner.
- Rammeavtale med Equipnor om kjøp av dykkerutstyr. Kunngjort verdi på avtalen var 12 mill. kroner. Overforbruket er på ca. 3 mill. kroner.
- Rammeavtale med Ask Undervisning om nettstudier i studieforberedende fag på videregående skole. Kunngjort verdi på avtalen var 24 mill. kroner. Overforbruket er på ca. 3 mill. kroner.

I tillegg opplyser Forsvarsmateriell at det fremdeles trekkes på en rammeavtale som er utløpt på tid, jf. Klagemennda for offentlige anskaffelser sak 2025/0315 hvor Forsvarsmateriell ble ilagt overtredelsesgebyr 12. september 2025. Denne avtalen er med Airbus Defence and Space AS og gjelder satelittkommunikasjonstjenester.

Forsvarsbygg

Forsvarsbygg opplyser om at de har registrert overforbruk knyttet til verdi på fire aktive rammeavtaler som Forsvarsbygg forvalter, hvorav en også har gått ut på tid. Registrert overforbruk på de fire rammeavtalene utgjør til sammen om lag 318 mill. kroner fordelt på følgende avtaler:

- Rammeavtale med Multiconsult for å understøtte prosjektering av nye ubåtfasiliteter. Kunngjort verdi på avtalen var 150 mill. kroner. Overforbruket er på ca. 258 mill. kroner. Avtalen har også gått ut på tid.
- Rammeavtale med Sweco for å understøtte prosjektadministrativ bistand til prosjektet som fremskaffer nye ubåtfasiliteter. Kunngjort verdi på avtalen var 60 mill. kroner. Overforbruket er på ca. 19,6 mill. kroner.
- Rammeavtale med Sweco for å understøtte prosjektering av fasiliteter innenfor eiendom, bygg og anlegg for de nye sensorene for militær luftromsovervåkning. Kunngjort verdi på avtalen var 50 mill. kroner. Overforbruket er på ca. 36,6 mill. kroner.
- Rammeavtale med Schneider for service og vedlikehold av avbruddsfri strømforsyning (UPS) på eksisterende anlegg produsert av Schneider Electric. Kunngjort verdi på avtalen var 11,8 mill. kroner. Overforbruket er på ca. 3,4 mill. kroner.

Forsvarets forskningsinstitutt

Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) opplyser om at de har overforbruk knyttet til verdi på fire aktive avtaler som etaten forvalter. Registrert overforbruk på de fire rammeavtalene utgjør til sammen om lag 27 mill. kroner og fordeler seg på følgende:

- Rammeavtale med Nordomatic Norge AS om utvikling, installasjon og vedlikehold innenfor automasjonstjenester. Kunngjort verdi på avtalen var 10 mill. kroner. Overforbruket er på ca. 2,3 millioner kroner.
- Rammeavtale med Solheim & Larsen AS om prosjektering, installasjon og service innenfor kjøling. Kunngjort verdi på avtalen var 4 mill. kroner. Overforbruket er på ca. 3,5 mill. kroner.
- Rammeavtale med Bravida Norge om installasjon, reparasjon og vedlikehold av vann-, avløps- og varmesystemer. Kunngjort verdi på avtalen var 10 mill. kroner. Overforbruket er på ca. 10 mill. kroner.
- Rammeavtale med EDA Elektro Data Romerike AS, om svak- og sterkstrømsinstallasjoner. Kunngjort verdi på avtalen var 40 millioner kroner. Overforbruket er på ca. 11,2 mill. kroner.

De tre etatene opplyser om at for de fleste av de 12 avtalene er det iverksatt tiltak for å sikre at det ikke trekkes ytterligere på avtalene. Forsvarsdepartementet har bedt etatene om å

redegjøre for hva de vil gjøre for å få dekket sitt behov på en måte som er i tråd med anskaffelsesregelverket. Fristen for å komme tilbake til departementet er 23. januar.

Jeg kan komme tilbake med en nærmere redegjørelse om etatenes svar til kontroll- og konstitusjonskomiteen dersom det er ønskelig.

2. *Dagens Næringsliv skrev 17. desember 2025 om at en rapport fra Forsvarets internrevisjon fra 2024 omhandlende overskridelser av rammeavtaler, var gradert som fortrolig frem til den nylig ble offentliggjort som følge av at DN ba om innsyn. Hva var begrunnelsen for å gradere rapporten?*

Forsvarsdepartementet har innhentet informasjon fra Forsvaret for å kunne svare på dette spørsmålet og svaret til Forsvaret følger nedenfor.

Rapporten om rammeavtaler er en rapport som følge av en varslingssak. Normal prosedyre er å gradere rapporter i varslingssaker fortrolig for å ivareta hensynet til arbeidsgivers behandling av varslingssaker, med interne vurderinger og anbefalinger. Videre ligger behovet for å ivareta vernet til den som varsler, samt sikre at tilliten til varslingsinstituttet opprettholdes. Som hovedregel benyttes hjemmel for gradering fortrolig, i tråd med beskyttelsesinstruksen §§2, 3 og 5, jf. offl. 13.1.jf fvl. 13.1.1. Forsvarets vurdering er at opplysninger gitt i fortrolighet i saken kan ha skadevirkninger for enkeltpersoner eller bedrifter, og at utlevering kan skade tilliten til arbeidsgivers håndtering av varslingssaker samt at det kan bli vanskeligere å innhente nødvendige opplysninger i framtidige saker, jf. beskyttelsesinstruksen §4(3). Videre er rapporter i varslingssaker alltid å betrakte som organinterne dokumenter som danner grunnlag for beslutninger ved Forsvarets ledelse, jf. offl. §14. Offentliggjøring av vurderinger og anbefalinger før eventuelle beslutninger er tatt av forsvarsledelsen kan i ytterste konsekvens medføre skadevirkninger ved at relevante fakta ikke tilkommer offentligheten, og i noen tilfeller bidra til at offentligheten villedes, jf. beskyttelsesinstruksen §4(3).

Videre stilles det krav om konfidensialitet i behandlingen av varslingssaker jf. Retningslinjer for varsling i forsvarssektorens, utgitt av Forsvarsdepartementet. Når det senere ble gitt innsyn i rapporten var det etter en helhetsvurdering der Forsvaret kom til at rapporten kunne nedgraderes fordi hensynene som begrunnet graderingen ikke gjorde seg gjeldende i like stor grad, jf. beskyttelsesinstruksen §§4 (4), 5 nr.2 og nr.4, jf. offl. §11.

Forsvaret sendte rapporten til Riksrevisjonen blant annet som følge av krav i Statens personalhåndbok, og Riksrevisjonen omtaler Forsvarets internrevisjon sin rapport i sin rapport, jf. Dok 1:2024/2025 «Rapport om oppfølging og kontroll av rammeavtaler i Forsvarssektorens virksomheter» side 28. Riksrevisjonen gjengir blant annet en del av konklusjonen fra Forsvarets internrevisjons rapport. Riksrevisjonen offentliggjorde sin rapport den 15. oktober 2024 og Forsvarets Forum ba om innsyn og fikk det den 24. oktober 2024.

3. *Hvorfor har ikke Forsvarsdepartementet informert Stortinget om at betydelige overskridelser av rammeavtaler har vært en utbredt praksis i underliggende etater også etter Riksrevisjonens rapport fra 2024?*

Når det gjelder Forsvarsmateriell så ble Stortinget informert gjennom Prop. 1 S (2025–2026) om at det er et etterslep på inngåelse av rammeavtaler og at etaten jobber med å lukke avvikene påpekt i Riksrevisjonens rapport. Med unntak av saken hvor Forsvarsmateriell ble ilagt overtredelsesgebyr fra KOFA, ble de konkrete sakene om overforbruk på gjeldende rammeavtaler først kjent for Forsvarsdepartementet i forbindelse med informasjonsinnhenting i forbindelse med svarbrevet til kontroll- og konstitusjonskomiteen 5. januar 2026.

Forsvarsbygg og Forsvarets Forskningsinstitutt har ikke tidligere informert Forsvarsdepartementet om overforbruket på rammeavtaler før informasjonsinnhenting i forbindelse med svarbrevet til kontroll- og konstitusjonskomiteen 5. januar 2026.

Med hilsen

Tore O. Sandvik

Dokumentet er elektronisk signert og har ikke håndskrevet signatur.

Kopi til:
RIKSREVISJONEN